

Hollandia

Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.07.

Fertőzöttség állapota

A hivatalos hollandiai adatok felhasználásával készült angol nyelvű informatív ábrák az alábbi linken keresztül érhetőek el:

[COVID statisztika-EN](#)

Az elmúlt héten némiképp csökkent az újonnan beazonosított fertőzöttek száma, azonban a szakértők óvatosan optimisták. A reprodukciós ráta aktuálisan 0,91. A vírus megjelenése óta 834 ezer beteget azonosítottak, és közülük közel 12 ezren haltak meg. Hetente átlagosan 300 ezer PCR tesztet végeznek. Június 1-jétől bárki jelentkezhet ingyenes tesztelésre. A Járványügyi Hatóság adatai szerint június 1-je óta közel 6.400.000 tesztet végeztek. 1-2 órán belül lehet időpontot kapni a tesztállomásokon.

A brit mutáció miatt döntés született arról, hogy a 12 év alatti gyerekeket is tesztelik koronavírusra utaló panaszok esetén. A gyakorlati megvalósítás feltételeit a közeljövőben dolgozzák ki.

Október 10-től országosan elindult Hollandiában a CoronaMelder néven futó applikáció. Bluetooth jeleket fogad, amellyel felmérhető, hogy ki került kockázatos kapcsolatba valakivel, akiről később kiderült a koronavírussal fertőzöttség. A használó az appon keresztül értesítést kap, amennyiben 15 percnél tovább tartózkodott olyan személy társaságában, akiről később kiderül, hogy fertőzött. Erre akkor kerülhet sor, ha mindkét személy használja az appot. Alkalmazása önkéntes.

Hollandiában január 6-án kezdték meg az oltást a BioNTech / Pfizer oltóanyaggal. Az oltási terv értelmében először az idős- és betegothonok dolgozóit, valamint az értelmi fogyatékosokkal dolgozókat kezdik oltani. Január 2-án bejelentették, hogy a korábbi tervet kiegészítendő, a sürgősségi ellátásban dolgozókat is prioritásként kezelik, vagyis első körben oltják a kb. 30.000 főt, akik intenzív osztályokon, mentőszolgálatban, COVID-részlegeken dolgoznak

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

November utolsó heteiben és december elején a helyzet rosszabbodott, ezért a holland kormány 2020. december 15-től január 19-ig az eddigi legszigorúbb lockdown-t rendelte el, 2020. december 29-től pedig tovább szigorították a beutazási szabályokat. Eszerint a kormány által magas kockázatúnak ítélt országokból Hollandiába beutazóknak negatív, 72 óránál nem régebbi PCR tesztrel kell rendelkezniük, és a negatív PCR tesztről szóló papír alapú igazolást és egy egészségügyi nyilatkozatot ('health declaration form') kell bemutatniuk. A korlátozás a repülővel, autóbusszal, vonattal, hajóval érkezőkre, és a tranzit utasokra egyaránt vonatkozik. (további info: ld. lentebb) 2021. január 12-én várható bejelentés a további intézkedésekről, esetleges enyhítésekről. A jelenleg érvényes szabályok:

- kötelezően nem került elrendelésre, de országos szinten javasolják, hogy ahol megoldható, az emberek home office-ban dolgozzanak;
- aki teheti, maradjon otthon, még az ünnepekkor is;
- kérik, hogy mindenki kerülje a tömeget, és mindig tartsa be a másfél méteres távolságot;
- március 23-tól büntetik az intézkedések be nem tartását, 400-4000 eurós büntetésekkel;
- kifejezetten kérik a lakosságot, ne tartsanak otthon nagyobb családi, baráti összejöveteleket. Ha mégis hívnak vendégeket, akkor azok számát két főben maximálják (nem beleszámolva a 13 év alatti gyerekeket) – kivételt képez a karácsonyi három nap, amikor 3 fő engedélyezett – akikkel be kell tartani a másfél méteres távolságot, az ünnepek alatti családi étkezéseknél is, és mindenkinek tünetmentesnek kell lennie;
- két főben korlátozzák az – utcán, üzletekben, bárhol – együtt lévő társaságok nagyságát (kivéve az egy háztartásba tartozók (létszámkorlátozás nélkül), illetve a 13 évesnél fiatalabb gyerekek);
- kerülni kell a nem feltétlen szükséges utazásokat;
- a nyilvános belső tereken és a tömegközlekedési eszközökön kötelező az arcmaszka használata;
- azoknak a vendéglátó helyeknek, ahol felszolgálás van, zárva kell tartaniuk, csak elvitelre értékesíthetnek – kivéve a reptéri vendéglátóhelyeket, temetőket;
- **Minden nem létfontosságú üzlet bezár.** Nyitva maradhatnak az élelmiszerüzletek, pékségek, gyógyszertárak, háztartási boltok, benzinkutak. Házhozszállítás, illetve egyes esetekben a rendelések átvétele továbbra is megmarad.
- A személyes kapcsolatot igénylő szakmák esetén: különbséget tesznek az orvosi kezelések és az egyéb kezelések között, így pl. bezárnak a fodrászok, kozmetikusok, de **nyitva maradhatnak a gyógykezeléseket végzők.**
- **Egyéb intézmények, helyszínek:**
  - o bezárnak az állatkertek, koncerttermek, mozik, múzeumok, kaszinók, vidámparkok;
  - o beltéri sportközpontok, uszodák, szaunák;
  - o továbbra is zárva maradnak az éttermek, kávézók;
  - o nyitva maradhatnak a hotelek, azonban bezárnak ott is az éttermek és megszűnik a szobaszolgálat;
  - o bezárnak a könyvtárak, de könyveket lehet elhozni.
- a kiskereskedelmi üzletek 20:00 óráig lehetnek nyitva – kivéve az élelmiszer boltokat. A piacok is nyitva tarthatnak. Szigorúan be kell tartani viszont az előírásokat a zsúfoltság elkerülése érdekében. A szabályt megszegő üzleteket részlegesen vagy végleg bezárathatják;
- 20:00 és 07:00 óra között nem lehet alkoholt és könnyű drogokat értékesíteni, és nyilvános helyen fogyasztani
- tilosak a beltéri és a szabadtéri rendezvények, kivéve a tüntetések, és a gyülekezésekről szóló törvényben meghatározott esetek

Sportolással kapcsolatos szabályok

- a beltéri sporthelyszínek bezárnak;

- kültéren 18 éves korig a gyerekek továbbra is sportolhatnak, csapatsportot is, sőt versenyeket is, azonban felnőtteknél maximum ketten sportolhatnak együtt, másfél méteres távolság betartásával. Kivétel az élsport.

Iskolák helyzete

- **december 16-tól legalább január 17-ig távoktatásra állnak át**, az általános iskolától az egyetemekig, illetve bezárnak a napközök. Néhány kivétel marad: pl. a gyakorlati oktatásban, illetve biztosítják a napköziothonos ellátást a kulcsfontosságú szakmákban dolgozók gyermekei számára.

Karantén intézkedések (otthoni és hatósági)

- A regisztrált betegek többsége házi izolációban van, amely az egészségügyi hatóság iránymutatásai szerint történik.
- Az EU-n kívüli országokból (ahonnan beutazási tilalom van, ld. lentebb), valamint „az adott országban lévő aktuális helyzet miatt” narancssárga minősítésű régiókból hazatérőknek 10 napra házi karanténba kell vonulniuk (13 év alatti gyerekeknek nem kell).

Utazási tanácsok

Részletes, angol nyelvű információ [itt](#) olvasható.

- 2020. december 29-től 13 éves kortól minden, a holland kormány által magas kockázatúnak ítélt országból légi úton Hollandiába beutazónak a tervezett érkezést megelőző 72 óránál nem régebbi negatív PCR-tesztről szóló igazolást kell bemutatni ahhoz, hogy felszállhasson egy Hollandiába tartó repülőgépre, hajó fedélzetére, vagy autóbuszra, vonatra. A biztonságos országok folyamatosan aktualizált listája elérhető ezen a linken: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/reizen-en-vakantie/inreizen-doorreizen-nederland-en-het-eu-inreisverbod/veilige-landen>
- Európában jelenleg csak Izland minősül biztonságosnak. Ha egy utas nem rendelkezik negatív teszteredménnyel, nem szállhat fel a repülőgépre. Az utazáshoz elvégzett PCR-teszt negatív eredményétől függetlenül a Hollandiába érkezést követően továbbra is erősen ajánlott a 10 napos házi karantén betartása. A negatív PCR-teszt megléte a Hollandiában mindössze tranzitáló utasoknak is kötelező. A negatív teszteredményt angol, német, spanyol, francia vagy holland nyelven kell kiállítani. Az igazoláson a családi és utónévnek meg kell egyeznie az útlevélben szereplő névvel. Az igazoláson fel kell tüntetni továbbá a tesztet végző intézet vagy labor adatait, valamint a teszt időpontját is.
- A Hollandiába érkező járatokat üzemeltető közlekedési vállalatok felelőssége, hogy a beszállás előtt ellenőrizzék, az utasok rendelkeznek-e a fent leírt igazolással. A légitársaságok az utasokat tájékoztatják a Hollandiában érvényes intézkedésekről.
- A beutazási korlátozás vonatkozik a Hollandiába vasúton, hajón vagy autóbuszon beutazó, illetve tranzit utasokra is.
- Alapvetően azt tanácsolják, hogy ha lehetséges, mindenki maradjon otthon, kerüljék a nem feltétlenül szükséges utazásokat. Kerülje mindenki a zsúfolt helyeket. Külföldi

utazást március közepéig senki ne tervezzen, hacsak nem feltétlenül szükséges (a szabadság és családlátogatás a nem szükséges kategóriába esik). Ha narancssárga besorolású országból érkezik valaki Hollandiába, 10 napos önkéntes karanténba kell vonulni. Az országhoz tartozó karibi szigetekre az utazás engedélyezett, de javasolt az utazási tanácsok figyelése.

- Sárga kategória (turistautazás lehetséges, de figyeljenek a kockázatokra) van érvényben Aruba és Bonairre esetében. Narancssárga besorolású az aktuális helyzet miatt: Magyarország, Csehország, Bulgária, Románia, Horvátország, Málta, Andorra, Monaco, Portugália, Spanyolország (kivéve a Kanári-szigetek), Belgium, Svájc, Dániában Slagelse, Århus, Koppenhága és környéke, Seeland régió keleti része (Solrød, Køge, en Greve), Franciaország, Ausztria (kivéve Hinterris, Jungholz és Kleinwalsertal/Mittelberg települések), Szlovénia, Szlovákia, Lengyelország, Írország, Olaszország, Izland, Luxemburg, Ciprus, Lettország, Finnországban Helsinki-Uusimaa régió, Észtországban Tallin és Ida-Viru régiók, Németország, Svédországban Uppsala, Stockholm és Göteborg, Liechtenstein, valamint Sint Maarten szigete.
- Narancssárga besorolású a hollandokra kivetített karantén-kötelezettség miatt: Finnország, Észtország, Litvánia, Norvégia, Dánia. A határok megnyitásáig szintén narancssárga Saba, és Sint Eustatius.
- Az Egyesült Királyság január 1-jétől koronavírus szempontjából nem biztonságos harmadik országnak számít (a beutazási kivételeket az uniós döntés szabályozza).

Határellenőrzés, egészségügyi szűrés:

- A határokon szűrőpróbaszerű ellenőrzés van. A repterekre csak maszkban és COVID-tünetek nélkül lehet belépni, illetve előzetesen ki kell tölteni egy egészségügyi nyilatkozatot. (Health Declaration Form) A reptereken szűrőpróbaszerűen speciális fizikai vizsgálatokat is végeznek. Hollandia július 1-jétől, az uniós döntéssel összhangban, feloldotta a beutazási tilalmat néhány harmadik ország vonatkozásában. Jelenleg ezek az országok: Ausztrália, Kanada, Grúzia, Japán, ÚjZéland, Ruanda, Dél-Korea, Thaiföld, Tunézia, Uruguay. Kína kapcsán az engedélyezés attól függ, hogy az ország mikor engedi be az EU-állampolgárokat.
- Harmadik országok állampolgáira vonatkozóan enyhítéseket vezettek be (szigorú feltételek teljesülése esetén): július 27-től, akiknek rendszeres távkapcsolata van holland állampolgárral, szeptember 14-től a topsportolókra és szeptember 21-től az üzleti élet egyes szereplőire vonatkozóan.

Tömegközlekedés:

csak a fontos utazásra lehet tömegközlekedést igénybe venni, vagyis alapvetően az a kérés, hogy lehetőleg maradjon mindenki otthon. Ismét hangsúlyozták az otthon dolgozás fontosságát;

- a tömegközlekedésben kötelező (június 1. óta) a nem-orvosi szájmászk viselése. Maszkról mindenkinek saját magának kell gondoskodnia.
- használatba lehet venni az összes ülőhelyet, de kerülni kell a csúcsidőszakot;
- egyéb célirányos közlekedési eszközöknél (taxi, turistabuszok, stb.) kötelező a foglalás és az előzetes egészségügyi szűrés (kérdőív), valamint a nem-orvosi szájmászk;

- az autóban javasolt a szájmazsk viselése a nem egy háztartáshoz tartozók együtt utazásánál;
- az egyéb közlekedési eszközöknél érvényes a másfél méteres távolság betartása.

Kivételek

Alapszabály a másfél méteres távolság megtartása, de az alábbi olyan esetekben, amikor arra nincs lehetőség, lehetséges attól eltekinteni:

- a segítségre szorulóknak és az ápolóik között,
- a személyes kapcsolatot igénylő szakmáknál (pl. gyógymasször) nyilatkozattételi és adatgyűjtési kötelezettség van

Kivételek a létszámkorlát alól:

Kivételt képeznek a temetések (100 fő), vallási összejövetelek; tömegközlekedési eszközök; repülőterek; a reptéren üzemelő éttermek, kávézók, bárók; intézmények, üzleti vállalkozások és más szervezetek esetén a mindennapi működéshez szükséges létszám biztosítása; üzletek, bevásárlóközpontok – a másfél méteres távolság betarthatóságának biztosításával; állami, bizottsági, önkormányzati testületi ülések; demonstrációk.

A jelenleg életben lévő szabályozások teljes felsorolása, angol nyelven:

[COVID szabályok_EN](#)

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

A holland Vámhivatal az orvosi segédeszközök és a szájmazskok behozatalára CE-tanúsítványt ír elő, és eleget kell tenniük az európai EN-149 2001-es szabványnak is. További részletes információ az Egészségügyi és Ifjúsági Felügyeletről ([IGJ](#)) kérhető.

- textil szájmazsk	árúdkód: 6307 9098	import tarifa: 6,3 %
- papír szájmazsk	árúdkód: 4818 9010	import tarifa: 0 %
- műanyag szájmazsk	árúdkód: 3926 9097 90	import tarifa: 6,5 %

A személyes védekezésre szolgáló eszközök, mint pl. a szájmazskok adományozás céljára történő behozatalára bizonyos szervezetek - állami intézmények, a holland Vörös Kereszt és a Leger des Heils, kórházak, egészségügyi intézmények, regisztrált (BIG regisztráció) egészségügyi szakemberek - mentességet kérhetnek. Ezt a holland Vámhivataltól kell kérvényezni.

2020.05.13-án a holland kormány ideiglenesen 0%-ra csökkentette a szájmazskok ÁFA-ját abból a célból, hogy a fogyasztók számára a tömegközlekedésben kötelezővé tett szájmazsk ára olcsóbb legyen. Ez a rendelkezés december 31-ig érvényes.

A Holland Piac- és Fogyasztóvédelmi Felügyelet (ACM) ideiglenes intézkedés keretében hozott engedélye alapján a bevásárló központok tulajdonosai tájékoztathatják egymást a fennálló készleteikről, a logisztikai vállalatok együttműködhetnek a lakossági ellátás területén, a gyógyszer-nagykereskedelmi cégek informálhatják egymást a készleteik mennyiségéről, a cégek az ellátási lánc tervezésében egyeztethetnek a trade-off-ról. A vállalati „túlélés” érdekében hozott M&A kérelmeket soron kívül elbírálják.

A vállalkozások nem élhetnek vissza a krízishelyzettel, nem tehetnek olyat, amit normális körülmények között nem volt engedélyezett. Továbbra sem lehet pl. egymás között ár-megállapodásokat kötni. A fogyasztókat nem lehet félrevezetni, az eladók nem élhetnek vissza a bizonytalanság és szűkösség helyzetével. A vállalkozásoknak valós és reális információt kell adniuk, ha pl. gyárak bezárása miatt már nem lehet beszerezni egy bizonyos terméket.

Logisztika és szállítmányozás állapota

Közúti, vasúti, légi és tengeri szállítmányozás

Hollandia Európa egyik legjelentősebb szállítmányozási csomópontja, ezért az ország kiemelt érdeke a légi, közúti, vasúti és tengeri közlekedés és kikötői forgalom maximális fenntartása a nemzetközi kereskedelem, áruszállítmányozás érdekében, amely egyrészt segíti Hollandia áru-áteresztő képességét, másrészt hozzájárul a hollandiai gyártótevékenységhez.

Nagyobb árulogisztikai központok (kikötők, repterek) helyzete

Hollandia két nagy árulogisztikai csomópontjára vonatkozó szabályok:

Az **amszterdami Schiphol repülőtér**en az utasok számára egészségügyi jellegű biztonsági előírásokat vezettek be: 1,5 m távolság betartása, szájmaszk használata, kitöltendő egészségügyi nyilatkozat a repülőgépekre fel és leszálló utasoknak: [Health Declaration Form](#)

A **rotterdami tengeri kikötő** [viszonylag enyhe korlátozások](#) mellett látja el továbbra is feladatát. Nem írnak elő szájmaszk használatát, viszont a koronavírus terjedésének lassítása érdekében javasolják pl. a gyakori kézmosást, a kézfogás mellőzését, orrfújásra papírzsebkendő használatát, ami egy használat után eldobandó. Ha út közben a hajón, vagy a kikötőben tartózkodás alatt megbetegedés történik vagy a fertőzés jelei tapasztalhatók bárkinél, azt jelenteni kell a Rotterdami Kikötői Egészségügyi Hatóságnak (PHAR) a kikötői koordinációs központon keresztül. A kikötőbe érkezés előtt ki kell tölteni a [Maritime Declaration of Health](#) nyomtatványt.

Gazdasági kilátások

A holland gazdaság a 2020. második negyedévben elszenvedett példátlan, 8,5%-os visszaesést követően **a harmadik negyedévben az előző negyedévhez képest a valaha mért legnagyobb, 7,7%-os emelkedést ért el.** Ezt főleg a háztartások fogyasztásának erőteljes növekedése eredményezte, de az állami beszerzések, beruházások, a szállítás és raktározás, a feldolgozóipar és az üzleti szolgáltatások is nőttek, és javult a kereskedelmi mérleg. A Q3-ban tapasztalt növekedés azonban nem tudta ellensúlyozni az első két negyedév visszaesését. Így 2019 negyedik negyedévéhez képest az idei év első kilenc hónapjában 3%-os, míg 2019 azonos időszakához viszonyítva 2,5%-os a GDP csökkenése. A Központi Tervhivatal (CPB) novemberi előrejelzése szerint **2020-ra összességében 4,2%-os visszaesést, míg 2021-re 2,8%-os növekedést prognosztizálnak.** A költségvetési hiány 2020 év végére elérheti a **GDP 6,1%-át**, míg jövőre másfél százalékos növekedéssel, azaz -4,6 százalékkal számolnak. Év közepére ugyanis remélhetőleg csökken a COVID miatt a gazdasági helyreállítási program keretében biztosított állami támogatások összege. **Az államadósság idén várhatóan 56,7% lesz, míg 2021-ben 59%.**

Március és augusztus között rekordmértékben **növekedett a munkanélküliség**, szeptembertől javulnak a mutatók. Októberben a munkanélküliségi ráta 4,3%-os, összességében 2020 év végére 4,1%-os rátával számolnak, ami 2021-re elérheti a 6,1%-ot.

A munkabérek és a **vásárlóerő növekedési üteme is csökken. 2021-től az adók és járulékok kedvezőbbek lesznek**, így a vásárlóerő 1%-os növekedése elérhető.

A fogyasztói kiadások csökkenése kedvezően alakult 2020. július és szeptember között a második negyedévben elszenvedett -12,7 százalékos visszaeséshez képest. 2020 harmadik negyedévében a fogyasztók „csak” 4,8%-kal költöttek kevesebbet, mint 2019 azonos időszakában.

A közfogyasztás Q3-ban 1,9%-kal nőtt 2019. hasonló időszakához képest. Különösen az egészségügyi ellátás területén és a közszolgáltatásoknál – mint például a rendőrség, a védelem és a közigazgatás működtetése – merültek fel magasabb kiadások.

2020 harmadik negyedévében a beruházások volumene 4,2%-kal csökkent az előző év azonos negyedévéhez képest. Jelentősen – 3%-kal – visszaestek az építőipari beruházások, főleg a lakás- és irodaépítések területén, csökkentek az infrastrukturális beruházások és a szállítóeszköz beszerzések. Nőtt a számítástechnikai eszközök vásárlására fordított összeg.

A feldolgozóipar teljesítménye 2,1%-kal csökkent – a legnagyobb visszaesés a kőolaj- és szállítóeszköz-iparban történt, míg az élelmiszer-, ital- és dohányiparban növekedés tapasztalható.

Az export és az import is csökkent Q3-ban, de összességében a kereskedelmi mérleg pozitívan járult hozzá a holland gazdaság növekedéséhez.

2020-ban komoly hanyatlás tapasztalható a koronavírus következtében leginkább sújtott ágazatokban, mint **a szállás- és az étkezési szolgáltatások, szállítás, kereskedelem, üzleti szolgáltatások** (ideértve az utazási szektort is), kultúra, a rekreáció, a sport és az egyéb szolgáltatások.

Az egészségügyi ágazat teljesítménye a harmadik negyedévben kissé növekedett, mert a koronavírus-válság első hónapjaihoz képest több egészségügyi szolgáltatást lehetett igénybe venni.

Pesszimista forgatókönyv szerint, amennyiben a koronavírusnak lesz 3. hulláma, és nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű oltóanyag, rosszabb makrogazdasági mutatókkal kell számolni

A gazdasági szektorokra vonatkozó előrejelzések a Rabobank elemzése szerint:

Szektorprognózis hozzáadott értékben	Növekedés az előző időszakhoz képest		
	2019	2020p	2021p
Mező- és erdőgazdaság, halászat	0,8	-4	2
Feldolgozóipar	0,8	-10	5
Építőipar	4,8	-5	-3
Nagykereskedelem	3,0	-7	7
Szállítmányozás	0,8	-5	2

Vendéglátás	1,5	-41	32
ICT	3,5	-9	3
Oktatás	-0,3	-2	0
Egészségügyi és szociális szolgáltatások	2,6	-3	5

A [Rabobank elemzése](#) a korlátozó intézkedések feloldását követően, június hónaptól kezdve a gazdaságban lassú helyreállásról számol be, a történelmi méretű zsugorodás után. 2020-ra vonatkozó gazdaság növekedési előrejelzésében 5,7 %-os visszaesést feltételez. A fokozatosan leépülő állami támogatások mellett nő az aggodalom a fogyasztókban a munka és a jövedelem miatt, visszafogottak a kiadások. Várható, hogy megnő a csődjelentések száma, és emelkedik a munkanélküliség. A holland exportot gátolja a külföldi megrendelések hiánya, a negatív hatást fokozza a Brexit. Ezért 2021-ben 1,7 %-os gazdasági növekedésre lehet számítani, feltéve, hogy jövőre a COVID elleni vakcina széles körben elérhetővé válik.

Az egészségügyi és szociális szektor rövid ismertetése

A szektor kapcsán ki kell emelni, hogy a járvány elleni védekezés során természetesen központi szerephez került az egészségügyi ágazat. Megnövekedett az igény a szektoron belül az eszközökre, valamint a munkaerőre is. (Az elmaradt egészségügyi beavatkozások miatt ez várhatóan tartósan fenn marad.) A védekezéshez szükséges eszközök biztosítása, a holland Egészségügyi, Népjóléti és Sportminisztérium a COVID-19 járványhoz kapcsolódó orvostechikai eszközök beszerzését központosította. Ennek keretében beszerzendő egészségügyi termékek listáján: - FFP1, FFP2, FFP3 maszkok; - védőköpenyek; - cseppvédő szemüvegek; - védőkötények; - IIR típusú sebészeti maszkok; - vizsgálókesztyűk; - diagnosztikai tesztek (beleértve PCR-alapanyagok, orvosi tamponok és táptalajok); fertőtlenítőszeres, gyógyszeradagoló pumpák (infúziós, fecskendő) szerepelnek.

A Holland Orvostechológiai Szervezet ([FHI](#)) a társult tagvállalatok által létrehozott, és azok tulajdonában álló szövetség, melynek több mint 135 tagja van. A tagok listája alkalmas a versenytársak feltérképezésére is.

A holland mezőgazdasági szektor rövid ismertetése

Hollandia a második legjelentősebb agrárexportőr a világon. A szektor adja Hollandia GDP-jének 10%-át, exportjának 20%-át.

660.000 munkavállaló kapcsolódik közvetlenül, vagy közvetetten a szektorhoz.

A koronavírus járvány következtében ez a szektor jelentős károkat szenvedett a krízis elején, és a vágott virág iránti globális kereslet soha nem látott mélypontra jutott márciusban. A kertészetek és virágboltok áprilisi újraindítása, a Flora Holland "Fill the distance with beauty" kampánya és a krízis miatt szükségessé vált strukturális változtatások következtében a **fokozatos javulás érzékelhető**. Az otthonról végzett munka miatt megnövekedett a fogyasztók növények iránti igénye. A digitalizálás, az online eladásra való átállás (b2b, b2C) a krízis utáni időszakra is kedvező kilátásokat nyújt. A szektor javított továbbá a logisztikai folyamatok, költséghatékonyság, marketing és raktározás terén is. A kertészeti cégek együttműködése, az eladható készletekre vonatkozó információ megosztása segíti a piaci lehetőségek jobb

kihasználását. Mindezek következtében a kertészeti szektor forgalma idén júliusig 25 %-kal meghaladta az előző évit. A jövőt illetően azonban óvatosság figyelhető meg a kertészetek és a szupermarketek részéről a szerződéskötéseket illetően.

A kelet-európai idénymunkások utazási nehézségei miatt komoly fennakadások voltak tapasztalhatók az üvegházi betakarítások terén is. A külföldi idénymunkások helyzetének strukturális javítását sürgősnek ítéli a holland állam. Rövid (a regisztrálás és lakásbérlet javítása) és hosszútávú intézkedések kidolgozása van folyamatban az érintett szervezetekkel és vállalkozói szövetségekkel. Platform készül a felügyeleti szervek összefogására, és információs portált hoznak létre a külföldi idénymunkások tájékoztatására.

A mezőgazdasági és kertészeti szektor Koronavírus Protokollt dolgozott ki a munkaadók és munkavállalók számára a biztonságos munkavégzésre, utazásra és lakóköörülményekre nézve. Az információ holland mellett angolul, lengyelül és román nyelven is olvasható: A földműves és kertészeti munkaadók információs vonala többnyelvű podcast-tal is segíti az idegen ajkú munkavállalók tájékoztatását.

A holland ICT szektor rövid ismertetése

Az ICT szektor adja a holland GDP 5%-át. 260.000 embert foglalkoztat, az ICT alkalmazottak 55%-a főiskolai vagy egyetemi végzettséggel rendelkezik. Az innovációs fejlesztések 70%-a kötődik ehhez a szektorhoz. A koronavírus erre a szektorra volt a legkisebb hatással, a szektorban eddig is meglévő munkakultúra (home office elterjedése) miatt.

Számos neves ICT cég telepedett le Hollandiában, a Forbes 2000 ICT vállalatok 60%-a jelen van székhellyel, adatközponttal, marketing irodákkal, disztribúciós központokkal, mint pl. Cisco, Tata, Infosys, Huawei, Oracle, Intel, IBM, Verizon, Google, Microsoft.

Az ICT szektor legfontosabb területei: cloud computing (felhő alapú számítástechnika), adat központok, játékfejlesztés, cyber védelem, smart city.

Hollandia a startup vállalkozások központja Európában.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

A COVID 3. gazdasági mentőcsomag és kibővítése

A holland kormány a korábbi két mentőcsomagot követően 2020. október 1-jétől egy újabb támogatási és helyreállítási csomagot biztosít a vállalkozások és munkavállalók számára a vállalkozások ösztönzésére és a gazdasági növekedés újbóli elindítására. Az érvényben levő támogatások egy részét meghosszabbítják, de bizonyos feltételeken módosítanak. Új eszközöket vezetnek be az átképzés elősegítésére. Az új csomag hosszabb időre szól, 2021. június 30-ig tart, viszont fokozatosan szigorodó feltételekkel akarják a vállalkozások nagyobb teherviselését kikényszeríteni.

2020 októberétől a vállalkozókra és munkavállalókra az alábbi „korona-rendelkezések” vonatkoznak:

Bérfizetés támogatási program (NOW3.0)

Azok a munkáltatók, ahol a vírus gazdasági hatásainak következtében az árbevétel idén több mint 20%-kal csökken, a munkabér költségekre támogatási kérelmet nyújthatnak be a Munkavállalók Biztosítási Ügynökségéhez. Ennek feltétele 2021. januártól, hogy az árbevétel csökkenése legalább 30% legyen, azaz fokozatos szigorítás lesz az előző gazdasági mentőcsomaghoz képest.

A támogatásokat 3 hónapos ciklusokban lehet igényelni, biztosítva azt, hogy a munkáltatók és munkavállalóknak legyen ideje alkalmazkodni a megváltozott feltételekhez. Az első 3 hónapos ciklusban legfeljebb 80%-os támogatást, a második ciklusban 70% és a harmadik ciklusban 60% a támogatás felső határa. A támogatások csökkenésének kompenzálására a cégek lehetőséget kapnak bérköltségeik 10, 15 és 20%-os csökkentésére az adott ciklusban. A cégek maguk dönthetik el, hogy ezt hogyan valósítják meg. Amennyiben dolgozókat bocsájtanak el, ez nem fogja számukra a támogatások csökkenését eredményezni.

Egyéni vállalkozók bevétel-támogatási és átmeneti kölcsönprogramja (TOZO 3.0)

Az eddigi program folytatódik, azonban a támogatások további feltétele egy vagyonvizsgálat. Ha a vállalkozó és partnere magánvagyonra bankbetétben, értékpapírokban és követelésekben meghaladja a 46.520 eurót, nem lesz jogosult a programban részt venni. A programot meghosszabbítják 2021.06.30-ig, és a keret kimerüléséig lehet igényelni a támogatást. A helyi önkormányzatok 2021. 01. 01-től új szolgáltatásokat nyújtanak az egyéni vállalkozóknak, pl. átképzéseket és oktatásokat szervezhetnek.

Kisvállalkozások állandó költségeinek visszatérítése (TVL)

A legjobban sújtott iparágakban (pl. idegenforgalom, szórakoztatóipar, rendezvényszervezés, színházak, stb.) a 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató kisvállalkozások költségeinek támogatására 3 havonta maximum 90.000 euró igényelhető. További feltétel, hogy a vállalkozás árbevételétől független, fix költsége (irodabérlés, karbantartás, biztosítási lízing díjak, előfizetések, stb.) legalább havi 4.000 euró legyen, és a támogatás az összes fix költség maximum 50 százalékáig adható. Ez a támogatás is 3 hónapos ciklusokban, legfeljebb 3 alkalommal, az első ciklusban minimum 30% árbevétel-visszaesés esetén, a következő ciklusokban már csak nagyobb árbevétel-visszaesés esetén lesz igényelhető. Ez az intézkedés is hozzájárul, hogy a cégek időt kapjanak az alkalmazkodáshoz.

Hitel- és garanciaalapok

A kis- és középvállalkozásoknak a hitelgarancia programok, könnyítések és áthidaló kölcsönök továbbra is elérhetőek maradnak, a feltételek azonban változtak: a legalább 3 éve alapított, maximum 250 fő foglalkoztató vállalkozások esetében 50%-ról 75%-ra megemelik a hitelgaranciát, a 3,9%-os kamat 2%-ra mérséklődik, és a keretösszeg 765 millió euróról 1,5 milliárd euróra emelkedik. Vállalkozói hitelgaranciát vállal az állam a kölcsönadó felé a hitelösszeg 50 százalékáig, az erre fordítható keretösszeg 150 millió euróra nő.

A kisvállalatok 10-50 ezer euró áthidaló kölcsönt kérhetnek a már korábban felvett kölcsönök állami garanciával való kiváltására, a javaslat szerint a hitel 95%-ára vállal az állam garanciát.

Áthidaló hitel a startup és innovatív kis- és középvállalkozások számára (COL)

A startup, scale-up és innovatív vállalkozások igénybe vehetik az ún. 'korona áthidaló hitelt' (COL), min 50.000 euró – max. 2 millió euró keretig, a hitelkamat mértéke 3%. A [hitelt 3 éven](#) belül kell visszafizetni.

Adóintézkedések

A koronavírus miatt bajba került cégek adótartozásaikra (jövedelem-, társasági- és forgalmi adó) egyéni elbírálás alapján 2020.12.31-ig közel kamatmentes részletfizetést és 6 hónapos halasztást kérhetnek, azaz adótartozásaik visszafizetését 2021. július 1. után kell megkezdeniük, és 3 év áll rendelkezésre a tartozás rendezésére. Azok a cégek jogosultak az adófizetés halasztására, amelyek ezt legkésőbb 2020. december 31-ig kérvényezik. A kamatadó és a késedelmi díj 4 %-ról átmenetileg 0%-ra csökkent.

Befektetésre vonatkozó új intézkedések

2 milliárd euró értékben az állami, főként infrastrukturális befektetéseket időben előre hozzák.

A kormány 150 millió euró támogatást ad a regionális fejlesztési tanácsoknak a helyi programok támogatására és helyi vállalkozásösztönzésre, és 300 millió eurót tartalékol egy tervezett magánalapban való részvételhez, amely a közepes nagyságú vagy nagyobb vállalatok újra-tőkésítését célozná.

A kormány elkülönített 255 millió eurót különböző EU-programok társfinanszírozására az innováció, fenntarthatóság és digitalizáció témakörökben.

A kulturális élet szereplőinek támogatása

200 millió eurót különítenek el a nemzeti jelentőségű intézmények, művészek és kreatív szakemberek támogatására; 150 millió eurót az önkormányzatoknak juttatnak, hogy támogatni tudják a helyi kulturális élet szolgáltatóit; 64 millió eurót a kulturális örökség részét képező gyűjtemények támogatására, filmek gyártására és a kultúra finanszírozásában résztvevő intézmények támogatására fordítanak. A 3. COVID mentőcsomag kiegészítéseként 40 M eurót különítettek el az államilag nem támogatott színházak megsegítésére, amelyek nem tarthatták meg az előadásait.

A koronavírus további terjedése miatt, annak negatív gazdasági hatásait enyhítendő, **október végén újabb támogatási intézkedéseket jelentett be a holland kormány**. A leginkább érintett iparágakban – mint pl. a turisztika, vendéglátás, rendezvényszervezés, utazási szektor – tevékenykedő vállalkozások számára jelent mentőövet a harmadik gazdasági mentőcsomag kiegészítése. Az eddig csak bizonyos ágazatok számára elérhető, fix költségek támogatását célzó ún. TLV programot ideiglenesen kiterjesztették minden iparágra.

A vendéglátóipari vállalkozások a TLV mellett extra támogatást kapnak, az üzletek bezárása miatt fel nem használt, és gyorsan romló alapanyagok okozta veszteségeik, valamint elkezdett beruházási költségeik (pl. teraszok téliesítése) kompenzálására. Az összeg az elmaradt bevételeik 2,75%-át pótolja, amely a várakozások szerint átlagosan 2500 euró egyszeri támogatást jelent vállalkozónként. Erre a támogatási formára november közepétől lehet pályázni. 140 millió eurót különítettek el erre a célra.

A rendezvényiparban tevékenykedő cégek és szállítók komoly veszteségeket könyvelhettek el az elmaradt események (zenei fesztiválok, kiállítások, stb) miatt. A bevételük nagy része a nyári hónapokban realizálódott volna. A most közzétett kompenzációs csomagból mintegy 800 érintett vállalkozás részesülhet, átlagosan körülbelül 14,000 eurós egyszeri támogatást kaphatnak. Erre 11 millió eurós keret áll rendelkezésre.

Új eleme a programnak, hogy azok a vállalkozások, amelyek a koronavírus miatt egyáltalán nem kívánnak működni, egyfajta egyszerűsített hibernált állapotban átvészelhetik ezt az időszakot, majd a korlátozások enyhítésekor újra indulhatnak. Így az alapvetően egészséges vállalkozásoknak nem kell végelszámolási eljárást kezdeményezniük, elkerülhetők a felesleges csődök. A terv ([Time Out Arrangement - TOA](#)) illetve az ehhez kapcsolódó törvény (Private Agreement Homologation Act – WHOA) részletei kidolgozás alatt vannak.

További intézkedések

- A sport-támogatási csomagot újra nyitják október 1. és december 31. között. Ez 60 M eurót jelent.
- 150 M eurót különít el a kormány az önkormányzatok bevétel kieséseinek fedezésére, a korábban tartalékolt 100 M euró fölött.
- A cégek likviditásának fenntartása érdekében a különböző garanciaprogramokat ([KKC](#) és [GO-C will](#)) 2021. június 30-ig meghosszabbítják.

Kiegészítő szociális csomag

A holland kormány képzési rendszert dolgozott ki az egyszemélyes vállalkozások, egyéni vállalkozók, részmunkaidős munkavállalók számára, az online képzések és önfejlesztő tréningek célja, hogy a vállalkozók megbirkózzanak a járvány okozta gazdasági krízis nehézségeivel. A program neve: [NL leert door](#) (The Netherlands keeps learning).

Az összesen 1 milliárd euró keretösszegű támogatás a munkájukat elvesztők át- és továbbképzésére, a különösen veszélyeztetett rétegek támogatására, a hitelvisszafizetési nehézséggel küzdők és a fiatalok elhelyezkedésének támogatására szolgál. A keretösszeg felosztása a munkaügyi hivatal (UWV) és az önkormányzatok bevonásával valósul meg.

A kormány és a tartományok összefogva összesen 331 M eurót fordítanak 12 régióban a következő célokra: népességcsökkenés, elöregedés, klímaváltozás, energia átalakulás, otthonteremtés, munkaerőpiaci helyzet javítása, a természeti környezetre gyakorolt nyomás enyhítése, az egyenlőtlen esélyek, a bűnözés megelőzése.

A holland kormány 2020. december 08-án jelentette be, hogy újabb 3,7 milliárd eurót különít el a COVID miatt nehéz helyzetbe került vállalkozások megsegítésére.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

- Mezőgazdaság és élelmiszeripar (a magyar termékek versenyképesek a holland piacon)
- ICT (a közösségi távolságtartás miatt felértékelődött a digitális technológia szerepe)
- Élettudományok, orvostechika (krízis alatt jelentős importra szorul, megnövekedett kereslet, ld. központi beszerzésre vonatkozó szabályozás fentebb)

Elérhető nemzetközi tenderek

Hollandiában 2012 közepe óta a teljes közbeszerzési folyamatot digitalizálták, hivatalos oldala a [TenderNed](#). A honlap használatához kereskedelmi kamara cégbejegyzési száma szükséges. Az ilyen számmal nem rendelkező külföldi cégek számára is lehetséges regisztráció, ennek módjáról a [TenderNed](#) honlap angol nyelvű tájékoztatást nyújt.

A hollandok magas szinten beszélnek az angol nyelvet, egy részük beszél németül vagy franciául is. Az üzleti tárgyalások során a holland üzletemberek fontosnak tartják a kiszámítható, terv szerint folyó üzletmenetet. A későbbi korrigálás szükségességét elfogadhatónak tartják, de az improvizálást nem kedvelik. Az üzleti kapcsolatok kiépítésénél gondot fordítanak a részletekbe menő előzetes adatgyűjtésre, a szerződés részletes feltételeinek megbeszélésére. Legtöbbször már alaposan felkészülve érkeznek a tárgyalásra és ott általában képesek gyorsan (pozitívan vagy negatívan) dönteni, és elvileg ezt várják a tárgyaló partnereiktől is. A pontos kezdés hívei, a tárgyaláson nagyon rövid udvariassági körök után rögtön a tárgyra térnek, a kedélyes és elhúzódó bemelegítő beszélgetéseket időrablónak tekintik. A holland üzleti életben nem jellemző a komoly ajándékozás, apró figyelmességet adnak ajándékba. Nem szokás saját otthonba invitálni az (üzleti) vendéget. Üzleti tárgyalás alatt felvetett, az üzlet tárgyához szorosan nem kapcsolódó más témák felvetése (pl. politika, vallás) feszélyezi őket. A megküldött e-mailekre gyorsan válaszolnak, és ezt elvárják az üzleti féltől is.

A holland cégek a telefonnal szemben előnyben részesítik az e-mail-en történő kapcsolatfelvételt, igen aktívak a közösségi médiában, a holland partnerrel kapcsolatba lépő magyar partner személyes LinkedIn profilját a legtöbb esetben ellenőrzik, ezért mindenképp javasolt LinkedIn profil létrehozása. Emellett kiemelten fontos, hogy a magyar cégnek legyen angol nyelvű honlapja.

Hollandiában a kamarai tagság kötelező, a holland cégek létezését, címadatait, cégregisztrációs számát ingyenesen lehet ellenőrizni a Holland Gazdasági Kamara ([KVK](#)) honlapján, de kérhető a magyar nagykövetség segítsége is.

A hollandiai cégalapításra viszonylag egyszerű és rugalmas szabályok vonatkoznak, a külföldiek vállalat alapítását nem korlátozzák. A holland kormány a külföldi vállalkozók számára külön [információs oldalt](#) működtet.